

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas uzruna XXIII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku tautas tērpu skates laureātu apbalvošanā Kīpsalā, 2003.gada 1.jūlijā

Trīs gadiņi audzināju
Stallī bērū kumeliņu;
Ceturtā gadiņā
Sāku sevi darināt-
Brūnus svārkus šūdināj',
Zobentiņu kaldināj',
Zobentiņ kaldināj',
Liku caunu cepurīt'.

Kad puīši gatavojās jāt sievas lūkoties, viņiem bija nepieciešams gatavoties ne vienu gadu vien. Un ne jau zeltenes vien bija tās, kurām bija jādomā, ne tikvien, kā tikt pie pūra pielocīšanas, bet arī pie goda tērpa sagatavošanas. Tas bija liels darbs un liels ieguldījums, un vainadziņus un saktas vēlākos gadsimtos sūtīja brāļus pirkt Rīgā vai Jelgavā pie sudraba kalējiem, citus darināja paši, bet katrā novadā un visos laikos tērpa gatavošanai piegāja ar vislielāko cieņu un rūpību. Vispirms jau tāpēc, ka izejvielas un materiāli bija ļoti vērtīgi, tie bija dārgi, ar tiem nevarēja šķaidīties, tur nedrīkstēja kļūdīties. Tas bija liels darbs, lai varētu nonākt līdz izrakstītai villainei vai izaustiem brunčiem. Tāpat vīriem tās pašas caunu cepures - bieži vien bija pa mežiem jāskraida, kamēr to caunu nomedīja. Tādi līdzekļi, kas atļāva iegādāties pilsētā vai tirgū, nebija. Tā tika ieguldītas ļoti lielas rūpes un pūles, uzticība sava novada tā laika modei un ierašām, bet bija jau arī zināma variācija, nekad nebija pilnīgi vienādi pat divi pāri šī novada tērpu - tautastērps vienmēr rādīja zināmas individualitātes izpausmes. Vēlākos gadsimtos tautastērps arī nestāvēja uz vietas, jo ļaudis kaut ko ieraudzīja, viņiem tas iepatīkās, un viņi to iekļāva savā goda tērpā, bet vienmēr tas bija ļoti rūpīgi pārdomāts, ļoti gaumīgs un ļoti cēls, tamdēļ, ka ļaudis viņu veidoja un gatavoja ar rūpību un ar cieņu, un nēsāja ar godu ar savu goda izpausmi

Vīru tik tiešām lūkoja no cepures, meitu – no vainadziņa, un tas, kā to nēsāja, bija katram goda lieta, lai viņš staigātu paceltu galvu, taisnu muguru, staigātu sev un citiem par prieku un lepnumu.

Mēs bijām div' māsiņas
Kā ūdens raudaviņas,
Mums krekliņi sniega balti,
Šķiet saulīti atspīdēt.

Mūsu tērpi ir skaisti savā savdabībā, bet galvenokārt savā cēlumā. Cits ir sarežģītāks, cits vienkāršāks, bet visi viņi ir cēli. Es apsveicu visus tos, kas tāpat kā senči savus tērpus ir gatavojuši. Ir prieks uz Jums skatīties, un lai jums visiem ir prieks tos valkāt, lai mums visiem ir prieks par jūsu tērpu nēsāšanu.

Prezidente pasniedza Lielo balvu uzvarētājiem XXIII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku tautas tērpu skates uzvarētājiem Alūksnes jauktajam korim "Atzele" un Alūksnes

tautas nama deju kopai "Jukums".